

SGP **Blik op Zeeland**

Statenfractie Zeeland

Alles over:
Provinciale politiek

In beeld:
Zeeuwse Familiedag

Favoriete fietsroute van:
Commissaris van de Koning

Het werk van:
De SGP-Statenfractie & gedeputeerde

Beste lezer,

U kunt als burger -als u de politiek enigszins volgt- de indruk krijgen dat we momenteel in een land leven dat alleen maar uit crisissen lijkt te bestaan. Stikstof, woningbouw, vluchtelingen, klimaat, energie en ga zo maar door. Deze uitdagingen kennen we in Zeeland ook, maar van een crisis spreken we niet snel. Een stukje nuchterheid en rustig nadenken, het kenmerkt ons Zeeuwen. Bovendien mogen we onze hoop vestigen op God, Die alles regeert. Wat de SGP betreft is het een hoofdzaak van de overheid om te zorgen dat haar burgers een 'stil en gerust' leven kunnen leiden. Zo werd dat 500 jaar geleden opgeschreven door Guido de Brès en het is nog steeds actueel. Als Statenfractie proberen we deze lijn te volgen. In het magazine dat voor u ligt, nemen we u graag mee langs allerlei zaken waar de SGP zich in de afgelopen tijd voor heeft ingezet. Ook horen we graag uw mening over Zeeuwse onderwerpen. Onze contactgegevens vindt u op pagina 27.

Verder....

Zeeuwse Familiedag in beeld	3	Favoriete fietsroute van de cvdK	14	De bezem door de PZEM	22
Huiskamer voor de binnenvaart	9	Mijn start als fractievoelger	16	Vlot & veilig door Zeeland	24
Zelf je reis plannen met het OV	10	Landbouw	20	Vieze Westerschelde wordt schoner?	26
Herbestemming kerkgebouwen	11	Boeren van de zee	21		

Via onze sociale mediakanalen houden we u bijna dagelijks op de hoogte van ons politieke werk. Volgt u ons al?

@SGPZeeland

Colofon

Redactie:
SGP-Statenfractie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
www.zeeland.sgp.nl

Opmaak en druk
de Ideeënfabriek van Pieters

September 2022

Foto cover SGP-Statenfractie
v.l.n.r.: Hans Rottier, Harold van de Velde, Kees van den Berge, Harry van der Maas, Joan van Burg en Wim Kok.

Fotoverantwoording:
Foto cover Oosterscheldekering, pagina 7, 8, 10, 11 en 26:
Beeldbank Provincie Zeeland

Pagina 14, 18, 19, 24 en 25:
Provincie Zeeland

Zeeuwse familiedag in beeld

Op 4 juni openden we onze deuren, en ontvingen we heel veel Zeeuwse SGP-leden in het Provinciehuis. We kijken terug op een geslaagde dag met veel mooie ontmoetingen. Onze open dag werd door de gasten met een 9,1 beoordeeld! Met deze foto's genieten we nog even na van een fantastische dag!

Het werk van de SGP-Statenfractie

Door Joao van Burg | Fractievoorzitter

In de huidige bestuursperiode is de SGP in Provinciale Staten vertegenwoordigd met vijf Statenleden en een gedeputeerde. Verder is Johnny Lukasse (Goes) fractievolger samen met Leander Oostdijk (Sint-Annaland). Astrid Ruissen is onze fractiemedewerkster, en Gerlinde Kievit helpt op projectbasis. Een mooi team! Politiek is soms een zaak van lange adem. Ook van veel vergaderen, werkbezoeken, mensen spreken, enzovoorts. Hebben we iets kunnen bereiken? Toch wel. Lees maar mee.

Mid term review

In de afgelopen drie jaar hebben we best een aantal concrete zaken kunnen bereiken uit ons verkiezingsprogramma. Bekijk het overzicht op onze website* maar eens.

Enkele benoem ik hier:

- **Conferentie Slimme Mobiliteit.** Die is inmiddels geweest. Er lopen proeven in Zeeland om het OV anders in te richten. Om het betaalbaar te houden voor u en de Provincie.
- **Voldoende zoetwater voor landbouw en natuur.** Dit heeft geresulteerd in het Zeeuws Deltaplan Zoetwater. De uitvoering volgt de komende jaren.
- **Wonen waar je je thuis voelt.** Meer informatie hierover leest u in het artikel over 'Woningbouw'.

- **Binnenvaart.** Deze sector is al jaren onderbelicht, voorzieningen zoals ligplaatsen nemen in aantal af in plaats van toe. Op initiatief van onze fractie is daar een onderzoek naar gedaan en worden acties gepland.
- **Verkeersveiligheidscertificaatscholen.** Steeds meer basisscholen halen dit certificaat, dus goed verkeersonderwijs aan de meest kwetsbare, jonge, verkeersdeelnemers!
- **Behoud cultureel erfgoed, en kerken in het bijzonder.** Op initiatief van o.a. de SGP zijn de Zeeuwse gemeenten ondersteund met het opstellen van een kerkervisie. Een visie ten behoeve van behoud en/of

herbestemming van leegstaande kerken. Hoe triest dat ook is, toch kunnen deze kerken nog een doel hebben. Het zijn stenen, maar ze wijzen wel naar boven. 'Waartoe zijn ons deze stenen?' (zie Joz. 4:21) En misschien, ooit, of heel snel, zullen ze weer nodig zijn...

* <https://zeeland.sgp.nl/actueel/nieuws/geen-woorden-maar-daden>

Naast deze enkele onderwerpen uit ons verkiezingsprogramma -er zijn er veel meer te noemen, lees ook de andere artikelen in dit magazine maar eens- zijn er zeker ook andere dossiers waar de afgelopen jaren veel op gebeurd is.

Dialog over cultuuruitingen

Hierbij denk ik dan in de eerste plaats aan discussies over en met een deel van de culturele sector in Zeeland. Aanleiding was de uitvoering van het stuk 'Wie is Bang' tijdens het Zeeland Nazomer Festival in 2019. In dit stuk werden vele vloeken en andere godslastering geuit. Hier hebben wij de vinger bij gelegd. Niet alleen omdat wij vinden dat dit niet mag, maar ook omdat Provincie Zeeland er aan meebetaalt. Dit heeft geresulteerd in een indringend gesprek met organisator Theater Productiehuis Zeelandia. Daarbij kwam naar voren dat zij voor het eerst sinds meer dan tien jaar rechtstreeks van christenen hoorden -in een gesprek- welke bezwaren wij hebben tegen zulke 'culturele uitingen'. Ze kregen wel eens brieven, met voor hen soms niet te volgen taal, maar geen persoonlijk gesprek. Het was voor ons een spiegel. Sindsdien is er een gesprek, dialoog, met allerlei Zeeuwse culturele instellingen. Cultuur moet verbinden, zeker niet polariseren en bewust kwetsen. Als je dat als

startpunt neemt, zijn er ineens veel meer partijen die dit delen. Wij zien het als meerwaarde dat er in ieder geval een gesprek gaande is, wat ons ook de kans biedt om rechtstreeks aan te geven wat ons drijft. Om te vertellen wat ons persoonlijk raakt. Dat zijn kwetsbare, moeilijke gesprekken, maar waarde(n)vol.

Ontpoldering Hedwigepolder

Verder zijn er uiteraard dossiers zoals dat van de ontpoldering van de Hedwigepolder. Een dossier wat al meer dan tien jaar loopt. Natuurcompensatie voor eerdere verdiepingen van de Westerschelde en de daarmee gepaard gaande verdwijning van schorren en slikken in de Westerschelde. De SGP is hier altijd tegen geweest. Het doet ook niets aan de oorzaak van de (te) diepe vaargeul in de Westerschelde. Zolang er nog steeds grotere schepen de Westerschelde op mogen, gaat dit proces ook door. En zal de eis tot ontpoldering blijven. Dat is nog nooit herroepen, maar op de achtergrond spelen deze plannen. Met regelmaat proberen wij dat voor het voetlicht te krijgen, wat geen dankbare taak is. Velen willen het niet horen. Economie is belangrijker.

PFAS in de Westerschelde

Dat blijkt ook uit het PFAS dossier. Illegale en legale lozingen van met

PFAS / PFOS vervuild water op de Westerschelde en het kanaal van Gent naar Terneuzen. Sommige al lang bekend maar rapporten zijn in bureaulades verdwenen of ergens 'blijven hangen'. Meer hierover leest u in het artikel 'Vieze Westerschelde wordt schoner?'.

Vooruitblik

Er is nog veel meer te noemen. Het komend jaar, tot de verkiezingen in D.V. maart 2023, zullen bovengenoemde dossiers op de agenda blijven en mogelijk nog nieuwe ontwikkelingen en dossiers, zoals stikstof (zie het artikel op de volgende pagina). Wij weten niet wat de toekomst ons brengt. Het is onze taak, de taak van elke overheid, om een zo betrouwbaar mogelijke overheid te zijn. Opdat de burgers van Zeeland een 'stil en gerust' leven mogen leiden (art. 36 NGB). Dat gaat niet alleen over godsdienstvrijheid, maar ook over een overheid die regeert -vooruit kijkt- in plaats van reageert op hypes en ophef. Het lijkt soms wel of, zeker in Den Haag, de waan van de dag de agenda bepaalt. Dat is geen regeren, dat is reageren. Soms is het daarom maar goed dat taken bij provincies en gemeenten gelegd worden. Zodat wij ook als regionale overheid kunnen zorgen voor een beleid wat vooruit kijkt. Ten goede van alle Zeeuwen. Met Gods hulp.

Het Deltaplan Zoetwater is vastgesteld. Dit moet de komende jaren uitgevoerd worden met concrete onderzoeken en maatregelen.

Het stikstofvraagstuk

Door Joan van Burg | Fractievoorzitter

We moeten voorkomen dat de agrarische sector met onrechtvaardige en onuitvoerbare maatregelen opgezadeld wordt.

Stikstof. Sinds enkele jaren weet iedereen dat dit overal in de lucht zit. En dat er ook nog twee varianten zijn, een natuurlijke (NH₃, voornamelijk uit de landbouw) en NO_x (voornamelijk uitstoot uit verbrandingsprocessen zoals in auto's, schepen en industrie). En iedereen weet inmiddels ook dat er heel veel vergunningen niet of lastig afgegeven worden in verband met 'stikstofproblemen', en dat de achteruitgang van biodiversiteit toegeschreven wordt aan een overschot aan stikstof in de desbetreffende gebieden. En dat daarom de Raad van State in 2019 besloten heeft dat de toen geldende rekenregels met betrekking tot stikstof (zogenaamde PAS, Programmatische Aanpak Stikstof) niet meer gebruikt mogen worden. Eerst moet aangetoond worden dat de stikstofuitstoot en depositie (neerslag) echt daalt, in plaats van vooruit te grijpen op toekomstige daling van stikstofuitstoot en depositie (wat de systematiek van de PAS was).

Wat is de rol van de Provincie in dit vraagstuk, wat inmiddels een groot deel van de Nederlandse politiek bezighoudt en waar zo'n beetje elke sector mee te maken krijgt?

Biodiversiteit

De Provincies hebben als een van hun taken om te zorgen voor het landschap en de natuur, met een hierbij behorende biodiversiteit. Die opdracht 'bouwen en bewaren'

wordt heel concreet. Die bedoelde biodiversiteit is rond het jaar 2000 gedetailleerd beschreven voor bepaalde gebieden, de zogenaamde Natura2000-gebieden, waarvan achttien Zeeuwse. Voor die gebieden

zijn minimum doelstellingen bepaald voor aantallen van de daar levende planten en dieren. Voor de meest zeldzame planten die daar thuishoren is de bijbehorende hoeveelheid stikstof die deze planten nog kunnen verdragen bepaald. Dat is de KDW, Kritische Depositie Waarde. Voor deze Natura2000-gebieden wordt gekeken of de hoeveelheid stikstofdepositie daalt, zodat aan de KDW voldaan wordt. Met de aanname dat het dan weer beter gaat met de daar aanwezige natuur.

Daar zijn de nodige vragen over te stellen, maar dat is hoe het –kort geschetst– werkt. Je weet dan nog niet waar die stikstof vandaan komt, welk soort stikstof de eventuele problemen veroorzaakt, wat de invloeden zijn van ander beheer (immers, als je geen vergrassing wilt, kun je bijvoorbeeld ook laten grazen), wat de invloed is van verdroging, wat de invloed is van klimaatverandering en het bijbehorende opschuiven van klimaatzones (sommige dieren en planten die 25 jaar geleden zeldzaam waren en zuidelijker leefden, komen nu meer algemeen voor), de toename van recreatie, de toename van de bevolking enzovoorts. En laten we in Zeeland nu vooral ook stikstof 'krijgen' uit het buitenland en van zee (scheepvaart). Daar kunnen wij heel weinig invloed op uitoefenen. Als SGP zijn we zeker kritisch op de 'stikstofsystematiek'. Heel wat zaken berusten op aannames die niet altijd overal gelden en modellen die ook niet voor elke situatie opgaan.

Stikstofprobleem

Betekent dat dat we zeggen dat er geen stikstof probleem is? Nee, dat niet. Los van de vragen die er al dan

niet terecht gesteld worden over de stikstofsystematiek in relatie tot biodiversiteit en de bronnen van de stikstof enzovoorts, is er sowieso een urgent juridisch probleem. Als burger in een rechtstaat kunnen we niet zomaar een overheidsbevel naast ons neerleggen. Als mede-overheid en volksvertegenwoordiging kunnen we wél zeer kritisch kijken naar Haags beleid. Of dat rechtvaardig is, of dat haalbaar is, of dat uitvoerbaar is en of het zinvol is. Als SGP zien we een grote rol voor de Provincies in het stikstofvraagstuk. Om daar nuchter en kritisch naar te kijken. Met het ontkennen van de (juridische) vragen rondom stikstof, helpen we niemand verder. Het is al erg genoeg dat er zogenaamde PAS-melders zijn die sinds de RvS-uitspraak van 2019 'illegaal' hun bedrijfsvoering doen, terwijl ze daarvoor geen vergunning nodig hadden. Door slecht beleid uit Den Haag zijn velen, buiten hun doen om, in deze situatie beland. Zomaar een voorbeeld van situaties waar Provincies, denken wij, beter aan kunnen gaan werken dan 'Den Haag'.

Immers, het Rijk heeft afgelopen tijd bewezen om heel goed verwarring, grote verwarring en onzekerheid te kunnen creëren als het gaat om stikstofgerelateerde onderwerpen.

De landbouw heeft een kaartje gehad (waar ook een versie van bestaat van tien dagen ouder die er heel anders uitzag) met daarop allerlei zoneringen en getallen over stikstof (NH₃) reductie. Andere sectoren wachten in spanning op de plannen van 'Den Haag' voor hun sector. De bouw heeft op dit moment van schrijven nog een vrijstelling van stikstofberekeningen voor woningbouw. Het is mogelijk dat die onder druk van rechterlijke uitspraken in oktober of november gaat vervallen. Andere sectoren horen uiterlijk begin 2023 wat zij moeten reduceren. In het najaar van 2022 komt er ook nog een vertaalslag van de invloed van klimaatverandering op de stikstofreductie doelstellingen. Oftewel, als door het verschuiven van klimaatzones bepaalde planten überhaupt hier nauwelijks meer willen groeien, kan dat een reden zijn om doelstellingen daarvoor aan te passen in sommige gebieden. Oftewel, vragen te over. Er is één lichtpuntje: de minister heeft geschreven, bij al deze zaken, dat de Provincies het moeten uitwerken, en dat ze, indien nodig, daar gemotiveerd van af mogen wijken.

De Manteling van Walcheren is een van de Natura2000-gebieden waar de overbelasting door stikstofneerslag, volgens het Rijk, het grootst is in Zeeland.

Zeeuwse aanpak

En dat zal onze taak zijn. Goed kijken wat gevraagd wordt, daar kritisch op zijn, ook qua systematiek, en kijken wat wél kan. Zodat de onzekerheid voor de, ook voor Zeeland belangrijke agrarische sector, zo snel mogelijk verdwijnt en ook andere sectoren weten waar ze aan toe zijn. Dat betekent dat ook kritisch gekeken gaat worden naar de systematiek van de Natura2000-gebieden. Klopt het dat als de KDW overschreden blijft worden, het ook echt slecht gaat met de daar aanwezige natuur? Zo ja, is dat erg? En waar ligt dat aan? Kan het beheer anders? Ligt het aan verdroging?

En bedrijven die stikstof uitstoten, hoe staan die ervoor? Als je 2019 als ijkjaar neemt, kunnen er bedrijven zijn die daarvoor al veel gedaan hebben om stikstofuitstoot te verminderen. Moeten die dan evenveel doen als hun burens die afgelopen jaren nog niets hebben gedaan? Is dat eerlijk? Wij denken van niet.

En bedrijven die afgelopen jaren meegewerkt hebben aan Natuur Netwerk Zeeland (NNZ) –geen Natura2000-gebieden– worden nu extra getroffen omdat hierlangs extra stikstof gereduceerd moet worden. Dus als je als grondeigenaar meegewerkt hebt aan het uitbreiden van natuurgebied, word je daar nu voor gestraft. Dat kan niet de bedoeling zijn en is voor ons niet acceptabel, en is in tegenspraak met in het verleden gemaakte afspraken. Dan gaat geen enkele grondeigenaar nog grond verkopen om natuurgebieden uit te breiden in of langs zijn percelen.

Ook de tijdlijn, 2030 in plaats van 2035, is voor bedrijven (veel) te kort. Je kunt niet investeren en dat op een paar jaar afschrijven. Zo zijn er nog heel veel zaken op te noemen die rammelen in de aanpak vanuit 'Den Haag'.

Wat ons inziens eveneens belangrijk is, is dat we focussen op de gebieden waar echt iets aan de hand is en niet

generiek maatregelen uitstrooien over heel de provincie zonder dat duidelijk is of het ergens meetbaar voor helpt.

Oftewel, een Zeeuwse aanpak zal nodig zijn. Het zal ons inziens de enige kans van slagen zijn om te voorkomen dat de agrarische sector met onrechtvaardige en onuitvoerbare maatregelen opgezadeld wordt, terwijl andere sectoren geen evenredige bijdrage leveren. En dat er mogelijk maatregelen getroffen worden die de natuur ook niet vooruit helpen. Een kritische blik op overheidshandelen blijft nodig, zeker in dit dossier. Input vanuit onze achterban waarderen wij zeer. Om ons scherp te houden, praktische voorbeelden te leveren over hoe dingen wel en niet kunnen. Denkt u mee? We gaan hier nog jaren mee bezig zijn...

Huiskamer voor de binnenvaart

Door Hans Rottier | Statenlid

De binnenvaartsector en de SGP hebben goede onderlinge banden. De sector is heel belangrijk voor Zeeland. De binnenvaart vervoert allerlei producten als bulk of in containers over water. Deze vorm van vervoer is een stuk duurzamer dan vervoer over de weg. Daarmee levert de binnenvaart een belangrijke bijdrage aan het verminderen van files en is het minder belastend voor het milieu.

Binnenvaartontbijt

In de vorige editie van ons magazine 'Blik op Zeeland' heeft u kunnen lezen over het binnenvaartontbijt dat wij in 2018 voor de eerste keer organiseerden. Dat werd door alle aanwezigen als heel positief ervaren. Ook door onszelf, want het levert ons veel praktijkinformatie op om ons werk als volksvertegenwoordiger te kunnen doen. Op 21 mei 2022 hebben we opnieuw een ontbijt voor de sector georganiseerd. Naast onze eigen fractieleiden, waren ook Harry van der Maas (gedeputeerde), Bert-Jan Ruissen (Europarlement) en Roelof Bisschop (Tweede Kamer) aanwezig. Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder andere vergroening, samenwerking vakopleiding en binnenvaartsector, snelheid Westerschelde, achterstallig onderhoud vaarwegen en kunstwerken, stremmingen/storingen bij sluizen en het ligplaatsentekort. Het herhaaldelijk in gesprek gaan met de sector, werpt duidelijk zijn vruchten af. Dat blijkt wel uit de aanpak van het ligplaatsentekort.

Aanpak ligplaatsentekort

Binnenvaarders hebben ook een privéleven en willen ook wel eens van boord af. Maar, dan moet hun schip wel ergens kunnen liggen. En dat is nu juist het probleem. In Zeeland zijn steeds minder plekken beschikbaar waar dat kan. Naar aanleiding van de vele gesprekken met de binnenvaartsector, heeft de SGP de afgelopen jaren meermaals aandacht gevraagd voor het ligplaatsentekort. Dat heeft erin geresulteerd dat Gedeputeerde Staten een onderzoeksbureau opdracht heeft gegeven om de problemen in kaart te brengen. Eind juni 2022 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd. De SGP is blij met het rapport, maar wat ons betreft mogen de aanbevelingen uit het rapport nog wel wat strakker. Er moet tempo gemaakt worden om een aantal urgente zaken nog dit jaar op te lossen. In de Voorjaarsnota 2022 is opgenomen dat de PZEM-kade (de loswal bij de Edisonweg in Vlissingen) weer in gebruik wordt genomen als wachtplaats. Hiermee wordt tegemoet

gekomen aan een wens van de sector. Deze loswal is in 2020 afgesloten, omdat de damwand volgens berekeningen aan het einde van de levensduur zou zijn. De Provincie onderzoekt de mogelijkheden om een aanmeervoorziening te realiseren die de damwand niet belast. Daarvoor is een budget van €100.000 uitgetrokken.

De SGP is blij dat de Provincie inmiddels ook een Regionaal Platform Binnenvaart Zeeland heeft opgericht, om de afstemming met de sector te verbeteren en innovatie te stimuleren. Zeeland, de provincie met de meeste vaarwegen, zou namelijk een huiskamer voor de binnenvaartsector moeten zijn.

In mei 2022 gingen zo'n achttien binnenvaarders met de SGP in gesprek over o.a. het ligplaatsentekort.

De 'Speranza' van L. Geluk is een beunschip dat zo'n 1300 ton kan vervoeren

De Provincies hebben als een van hun taken om te zorgen voor het landschap en de natuur, met een hierbij behorende biodiversiteit.

Zelf je reis plannen met het openbaar vervoer

Door Kees van den Berge | Statenlid

De provincie Zeeland heeft een plan gemaakt om het openbaar vervoer vanaf 2025 anders te gaan doen. Zeeuwen kunnen straks dichterbij huis opstappen. Binnen de kernen wordt de afstand tot een opstappunt maximaal 500 meter. In het buitengebied maximaal 2500 meter. Het is de bedoeling dat we het zo organiseren dat je van deur tot deur je vervoer organiseert. Dus vanaf je woning tot aan je bestemming. Het doel is om het openbaar vervoer niet langer aanbodgericht, maar vraaggericht te maken. Straks is het openbaar vervoer er als je het nodig hebt. Via een telefoonnummer of via een app ga je straks jouw reis regelen.

Basisnetwerk met grote bussen

De Regionale Mobiliteitsstrategie is een plan dat nog verder moet worden uitgewerkt, maar het komt er op neer dat je op een slimme manier zelf je route samenstelt. Het plan kent een basisnetwerk van lijnen met snelle bussen en minder haltes. Deze snelle bussen sluiten goed aan op de trein en de Westerschelde Ferry.

ingezet om goed openbaar vervoer voor de grootste groep reizigers, de scholieren en studenten, te regelen. Voor de scholieren is het belangrijk dat zij zo snel mogelijk naar school kunnen en weer terug naar huis met de bus of de trein.

De MBO-studenten profiteren sinds enkele jaren, net als de andere studenten, van hun OV-kaart. Er rijden nu

wifi verwarmd wachten, horeca en deel- of huurfietsen. Statenlid Kees van den Berge en gedeputeerde Harry van der Maas horen van scholieren, studenten en andere reizigers dat zij zich vooral ook veilig willen voelen. Daarom wil de SGP zich ervoor inzetten dat er meer beveiligingscamera's komen en betere verlichting op stations. Maar ook overdekte en bewaakte fietsstallingen en

Het basisnetwerk wordt aangevuld met een netwerk van kleinere bussen, flextaxi's en buurtbussen.

Voor de scholieren is het belangrijk dat zij zo snel mogelijk naar school kunnen en weer terug naar huis met de bus of de trein.

Aanvullend netwerk met kleine bussen en ander vervoer

Dat basisnetwerk wordt aangevuld met een netwerk van kleinere bussen, flextaxi's en buurtbussen. Voor deze vormen van vervoer komen er meer opstappunten. Ook komen er meer mogelijkheden voor bijvoorbeeld leenfietsen. De SGP vindt dit een verbetering vergeleken met de huidige situatie.

Scholierenvervoer

De SGP heeft zich de afgelopen jaren

vaker treinen in Zeeland, we horen dat veel scholieren en studenten dit echt een voortuitgang vinden! De SGP blijft zich inzetten om daar waar het kan nog betere overstapmogelijkheden te bereiken.

Maatregelen om de veiligheid te verbeteren

Per gemeente wordt gekeken om op plekken waar diverse vormen van vervoer bij elkaar komen (hubs), extra faciliteiten aan te bieden, zoals: goede

vooral ook meer oplaadpunten voor elektrische fietsen!

Duurzaam openbaar vervoer

Op deze manier wil de SGP in de provincie Zeeland het OV in de dorpen en steden op peil houden. De bussen worden vanaf 2025 schoner en minder milieubelastend (de eerste elektrische bussen rijden binnenkort). De ambitie is om een duurzaam openbaarvervoersnetwerk aan te bieden dat uitgaat van de vraag van de reiziger!

Herbestemming kerkgebouwen

Door Kees van den Berge | Statenlid

In Nederland en dus ook in Zeeland gaan helaas steeds minder mensen naar de kerk. Hierdoor krijgen kerkbesturen steeds minder geld binnen om hun kerkgebouwen te onderhouden. Maar ook het aantal vrijwilligers loopt terug. Veel kerkbesturen vragen zich daardoor af wat er met hun kerkgebouw moet gebeuren. Vaak rest nog maar één besluit, hoe moeilijk dat ook is: het onttrekken van de eredienst aan een kerkgebouw.

De Grote of Maria Magdalenakerk in Goes staat ter beschikking voor religieuze, maatschappelijke en culturele activiteiten.

Ingrijpende beslissing

Er gaan vele jaren overheen voordat men tot zo'n ingrijpend besluit komt. Het sluiten van een kerkgebouw roept veel emoties op bij de nog aanwezige leden, maar ook bij andere mensen op het dorp of in de wijk van een stad. Als je in de kerk in jouw dorp bent gedoopt, belijdenis hebt gedaan, getrouwd bent, aan de sacramenten hebt deelgenomen, je ouders vanuit de kerk zijn begraven, dan wordt dat j'ouw kerk! Daarom is het sluiten van een kerkgebouw zo ingrijpend.

Nadenken over herbestemmen

Maar men wil vaak dat het kerkgebouw een andere functie krijgt, naast de religieuze functie. Dat nadenken over het herbestemmen van een kerkgebouw vraagt dat er veel overleg gevoerd moet worden met bijvoorbeeld de dorpsraad, met andere verenigingen, met de gemeente enz. Vaak is er nog wel behoefte aan het behouden van een kapelfunctie of is er behoefte aan

een stiltecentrum. Dat vraagt van de mensen die in een kerkbestuur zitten veel tijd en energie. Ook is er vaak behoefte aan deskundige adviseurs. Daarom heeft de overheid geld beschikbaar gesteld om kerkbesturen te helpen met het nadenken over een eventuele herbestemming van hun kerkgebouw. Namens de SGP-Statenfractie heb ik in 2019 het voorstel gedaan om vanuit de provinciale overheid samen met de gemeenten verzoeken in te dienen voor subsidie voor het opstellen van plannen om kerkgebouwen een andere bestemming te geven. Zeeland was de eerste provincie waar kerkbesturen samen met gemeentebesturen per gemeente een kerkvisie hebben opgesteld.

Krachtige stichting in Zeeland

In Zeeland hebben we 360 kerken, 3 moskeeën en 2 synagogen. Door de Monumentenwacht is van elk kerkgebouw in Zeeland de bouwkundige status vastgelegd. Dat geeft inzicht in wat er per kerkgebouw de komende jaren aan onderhoud moet worden gedaan. Ook wordt de komende paar jaar per gemeente een plan opgesteld welke mogelijkheden er zijn voor herbestemming van kerkgebouwen. Dat dit echt nodig is blijkt uit het volgende voorbeeld van Schouwen-Duiveland. Van de 48 kerkgebouwen op Schouwen-Duiveland zijn er al 9 met een andere functie. Naar verwachting zijn

in 2035 nog 20 kerkgebouwen voor religieuze doeleinden in gebruik in deze gemeente. Ook voor heel Zeeland geldt dat waarschijnlijk 50% van de kerkgebouwen een andere functie gaan krijgen de komende 10 tot 15 jaar. Daarom pleit de SGP om ook in Zeeland, naar het voorbeeld van de Stichting Oude Groninger Kerken, een stichting op te richten die het beheer van kerkgebouwen onder haar hoede kan nemen.

Ook is het verstandig om te komen tot herbestemmingsteams, die kerkbesturen kunnen adviseren. Het doel moet zijn om zoveel mogelijk kerkgebouwen te behouden, ook haar interieurs: de kerkorgels, de doopvonten, predikantenborden, etc.

Iemand heeft eens gezegd: "Mocht Gods Geest weer een reformatie geven in ons land, dan moeten er wel kerkgebouwen zijn waarin het Woord verkondigd kan worden!"

Door kerken, naast de religieuze functie, ook te gebruiken voor andere functies, kan het gebouw behouden worden.

Op pad in Zeeland

Door Astrid Ruissen | Fractiemedewerkster

Om een zinvolle bijdrage aan debatten te kunnen leveren, is het van belang om de juiste kennis te hebben. Een belangrijk deel van die kennis halen wij uit de praktijk. Want, waar zit nou meer kennis dan bij de mensen die er dagelijks mee te maken hebben? Ik neem u graag mee langs een kleine greep uit de bezoeken die we in de afgelopen jaren hebben gebracht.

Stikstof Aagtekerke
JULI 15
 Melkveehouderij De Korte heeft, net als veel andere boeren, te horen gekregen van 'Den Haag' dat ze 47% stikstofuitstoot moeten reduceren. Ze hebben allerlei ideeën om hieraan mee te werken, maar hebben dan wel zekerheid en tijd nodig. De SGP vindt dat er ruimte moet zijn en blijven voor zulke innovatieve ondernemers.

Ondermijnende criminaliteit Vlissingen
MAART 17
 Tijdens een bezoek aan de Bijleveldhaven in Vlissingen, lieten we ons door de douane bijpraten over de bestrijding van criminaliteit in de Zeeuwse havens. De SGP vindt het belangrijk dat de veiligheid in de havens zo goed mogelijk geborgd is.

PFAS Terneuzen
MAART 4
 We spraken met een Zeeuw die in en om Saeftinge leeft. In zijn bloed werd een PFAS-waarde aangetroffen die vele malen hoger is dan gemiddeld. De SGP vindt dat de kraan met vuil water direct dicht moet. Het probleem moet zo snel mogelijk opgelost worden.

Huisvesting arbeidsmigranten Terneuzen
MAART 4
 De fractie nam een kijkje op het Cube-Park in Terneuzen, een complex waar arbeidsmigranten worden gehuisvest. De SGP is voorstander van dit soort centrale huisvesting. De wetgeving knelt echter nogal eens.

Agrarische sector Yerseke, Stavenisse
SEPT 17
 Melkveehouder Ko Vogeljaar sprak met Statenlid Hans Rottier over zijn liefde voor de dieren en de regelgeving rondom stikstof en fosfaat. Bij Filip van 't Hof spraken we over het belang van zoet water en over vergunningverlening voor de aanleg van waterbassins.

Visserij Yerseke
JUNI 4
 Met een grote delegatie SGP'ers, waaronder Tweede Kamerlid Bisschop en Europarlementariër Ruissen, brengen we een bezoek aan Yerseke om ons bij te laten praten over de ontwikkelingen in de oester- en mosselsector. Tijdens een tocht aan boord van de YE-257 ervaren we het echte visserswerk.

Zilte teelt Kerkwerve
MEI 26
 Op boerderij 'De Schorrelblomme' worden zeegroenten zoals lamsoor en zeekraal geteeld. We spraken er over vergunningverlening en knellende regelgeving rond Natura 2000-gebieden. De SGP is voorstander van deze Zeeuwse teelten en zoekt graag mee naar oplossingen voor knelpunten.

Molenvisie Arnemuiden
MAART 31
 Zeeland is rijk aan historische molens. Er is echter een tekort aan vrijwillige molenaars en geld voor onderhoud. Statenlid Kees van den Berge maakte een praatje met Daniël Joziassie, vrijwillig molenaar op molen Nooit Gedacht, over het werven van (jonge) molenaars.

Wonen Borsele
MAART 12
 Dankzij een motie van Statenlid Harold van de Velde heeft de Provincie extra geld uitgetrokken voor de subsidiepot Provinciale Impuls Wonen. Harold sprak met familie Sterk uit Borssele die met behulp van deze subsidie hun verouderde woning opknapten.

Logistiek Yerseke, Goes
SEPT 18
 De fractie bezocht twee transportbedrijven: De Koeijer Transport en ZUIDWEST Logistiek. We

spraken over de knelpunten rond de Zanddijk, het vinden van personeel, de Zeeuwse infrastructuur en duurzaamheid in de transportsector.

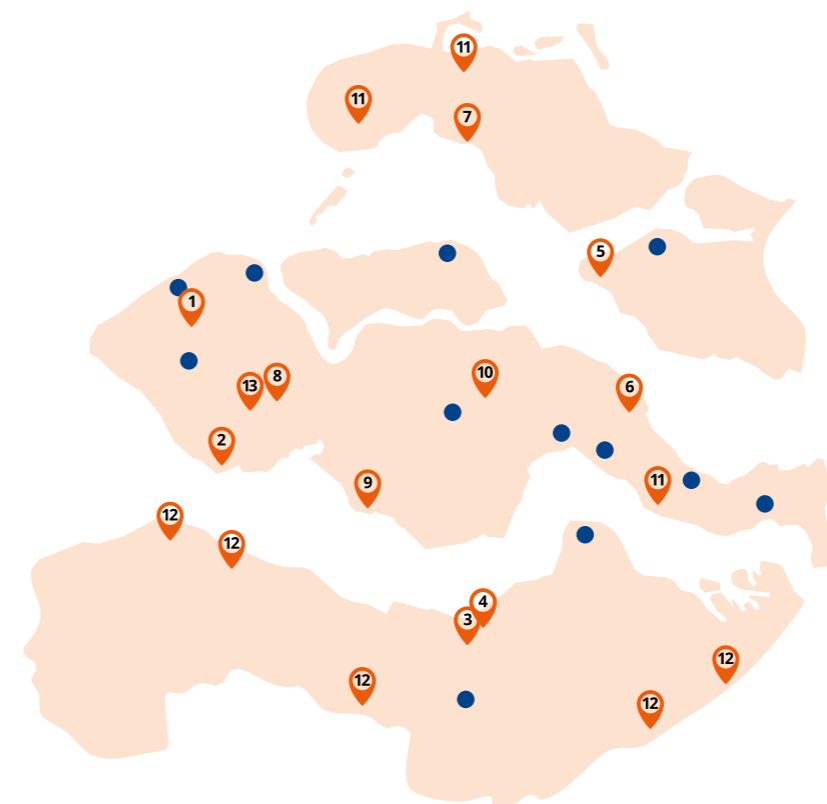
Coronacrisis Zuid-Beveland en Schouwen-Duiveland
APRIL/MEI '20
 Veel ondernemers zijn hard geraakt door de gevolgen van de coronacrisis. Campings mochten geen gasten ontvangen en restaurants moesten dicht. Daardoor konden boeren niet van hun aardappelen af en zaten vis- en vleeshandelaren met lege koelcellen. Onze fractieleden gingen langs om een hart onder de riem te steken.

Regiotour Zeeuws-Vlaanderen
OKT 29
 De fractie maakte een rondje door Zeeuws-Vlaanderen. We namen een kijkje bij de N290 Kapellebrug, de Hedwigepolder, Waterdunen, Groede podium en spraken met ondernemers uit de agrarische sector over allerlei zaken.

Verkeersveiligheid Goes, Middelburg
SEPT 5
 Ieder ongeluk is er één teveel. Daarom werkt gedeputeerde Van der Maas hard om allerlei knelpunten in de Zeeuwse infrastructuur op te lossen en zet Statenlid Kees van den Berge zich in om verkeerseducatie op scholen te verbeteren.

Afgelegde werkbezoeken in de huidige bestuursperiode

- In dit artikel beschreven werkbezoeken
- Overige afgelegde werkbezoeken

Wilt u ons als ondernemer graag meer vertellen over uw bedrijf en de uitdagingen waar u mee te maken hebt? Of wilt u als inwoner met ons in gesprek over onderwerpen die u raken, bijvoorbeeld het openbaar vervoer, de leefbaarheid in uw dorp of stad, de economie of cultuur? De SGP gaat graag met u in gesprek! Neem gerust contact met ons op. Kijk op pagina 27 voor onze contactgegevens.

Favoriete fietsroute van de commissaris van de Koning

Door Han Polman | Commissaris van de Koning

Commissaris van de Koning Han Polman fietst en wandelt graag in zijn vrije tijd.

Het bijzondere van onze provincie is dat je overal prachtige wandel- en fietspaden hebt. We zijn ook niet voor niets fietsprovincie nummer 1. En overal is open water dichtbij. Op verzoek van de SGP beschrijf ik de mooie route die ik samen met mijn vrouw in mijn vrije tijd regelmatig fiets en wandel.

Vanuit Sint Laurens loopt een prachtige route via de Zandvoortseweg langs de Laurensse weihoek. Een prachtig natuurgebied en pleisterplaats voor heel veel vogels. Ik zie er dikwijls grutto's, wulpen, zilverplevieren en lepelaars. We fietsen dan noordwaarts richting de

Hondegemsweg die Serooskerke en Grijpskerke verbindt. Daar slaan we eerst rechtsaf en direct weer links de Zoetendaalseweg in en via de Kievitshoekweg rechtdoor het mooie Swanenburgse fietspad op. Via het Cranesteijnsepad ben je dan zo in Oostkapelle.

Onder de toren van de Willibrordkerk aan de Waterstraat in hartje Oostkapelle nemen we vaak even de tijd voor een ijsje. Via de Johan de Pourckstraat en de E.D. van den Broeckestraat ben je dan zo op de Duinweg richting strand. Verderop fietsen we links de Randduinweg in en daarna rechtsaf de Strandweg op.

We parkeren de fiets en lopen via de prachtige Manteling door het bos richting de duinen. Via bijvoorbeeld strandpaviljoen de Lage Duintjes is het een prachtige strandwandeling richting Domburg. Daar lonkt vaak een visje of garnalenkroket. Voor de afwisseling lopen we graag via de bos- en duinpaden van de Manteling terug naar de Strandweg.

De terugtocht naar Sint Laurens kan op heel veel verschillende manieren. Een mooie route is via de bosrijke Vroonweg tot die overloopt in de Koningin Emmaweg. Via de Munnikweg en de Oranjezonweg kom je dan ook in de

mooie Lepelstraat. Via de parallelweg van de Vrouwenpolderseweg ben je dan met een beetje doortrappen zo weer in Serooskerke en Sint Laurens. Soms kunnen we het niet laten - als de tijd het toestaat - om via Veere en Gapinge terug te fietsen naar Sint Laurens.

In natuurgebied de Laurensse Weihoek spot je veel vogels, zoals de wulp.

In mijn rol probeer ik de belangen van Thoolse inwoners en bedrijven zo goed mogelijk te vertegenwoordigen in de provinciale politiek.

Waarom fractievoelger?

Ik ben Leander Oostdijk, woonachtig in Sint-Annaland, Tholen. Sinds juni 2021 ben ik betrokken bij de SGP als fractievoelger van de Zeeuwse SGP-Statenfractie. Toen ik benaderd werd met de vraag of ik deze rol wilde vervullen, was dat voor mij een verrassing. Ik ging me afvragen of ik mijzelf nuttig kon maken in de politiek én ik ontdekte steeds meer hoe belangrijk de rol is die we als SGP nog mogen vervullen. Zodra je je dat realiseert, ontcom je er ook niet aan om jezelf de vraag te stellen: 'Kan (of moet) ik hier wellicht ook een functionele bijdrage aan leveren?' Dat was voor mij de reden om ja te zeggen tegen de rol als fractievoelger. In deze rol probeer ik de belangen van Thoolse inwoners en bedrijven zo goed mogelijk te vertegenwoordigen in de provinciale politiek.

De Zeeuwse politiek ontdekken

De politiek heeft te maken met stevige vooroordelen, die versterkt worden door veel berichten in de media. Zodra je echter actief mee gaat draaien in de (provinciale) politiek, merk je pas wat er speelt en wat het allemaal inhoudt. Dat gaat veel verder dan wat de gemiddelde inwoner ervan meekrijgt. Wat mij direct boeide, was de complexiteit van het provinciebestuur en de verscheidenheid aan concrete dossiers waarin we als fractie een constructieve inbreng kunnen en moeten leveren, gebaseerd op onze SGP

Mijn start als fractievoelger

Door Leander Oostdijk | Fractievoelger

Actief een bijdrage leveren aan de politiek? Geen moment stond ik hierbij stil in de afgelopen jaren. Het was voor mij vanzelfsprekend dat we op de SGP konden stemmen: lokaal, provinciaal en landelijk. Dat deed ik dus ook netjes bij iedere verkiezing. Naar wat ik verwacht, is dit hoe veel mensen hun rol in de politiek zien. En is dat dan voldoende?

standpunten. Het is niet vanzelfsprekend dat we zo'n grote inbreng mogen hebben en dat we die ook kunnen geven middels een gedreven fractie die zich hiervoor volledig inzet. En laten we hierbij niet vergeten dat ook op de achtergrond veel mensen hieraan hun steentje bijdragen om dit alles te kunnen doen. Enerzijds is dat iets om dankbaar voor te zijn, anderzijds laat dit heel duidelijk zien dat het enorm belangrijk is dat we beseffen dat ook in de toekomst christelijke politici nodig zijn om deze bijdrage vanuit de SGP te kunnen blijven leveren. Het is niet vanzelfsprekend dat dit allemaal zomaar voortduurt. Daar is en blijft de inbreng van u en mij voor nodig. Het is ook niet vanzelfsprekend dat we SGP kunnen stemmen, zelfs niet als er genoeg stemmers zijn. Daarom wil ik iedereen oproepen om zichzelf ook die vraag te stellen: 'Kan ik een actieve bijdrage leveren aan de politiek als SGP'er?'

Een leerzaam traject

In het afgelopen jaar heb ik veel geleerd over hoe Provinciale Staten te werk gaan en hoe de SGP-fractie hierin een rol speelt. Daarbij heb ik echter ook ontdekt dat je hier binnen een jaar niet volledig wegwijs in bent. Als fractievoelger denk en loop ik mee met de fractie in de fractiewerkzaamheden en voorbereidingen voor de Statenvergaderingen en commissies. Als fractievoelger mag je niet actief deelnemen aan deze vergaderingen. De rol als fractievoelger is daarom perfect om jezelf te verdiepen in de politiek, mee te denken met de fractie en voor jezelf nader te onderzoeken welke politieke rol bij je past. Het is erg motiverend om te merken dat de fractie mij hierin ook actief meeneemt en de kans geeft om op deze manier deel uit te maken van de fractie.

Woningbouw

Door Harold van de Velde | Statenlid

Veel mensen kennen wel iemand die op zoek is naar een geschikte woning of zijn zelf op zoek. Ook in Zeeland zien we een grote vraag naar woningen en een beperkt aanbod. En een lichte groei in het aantal inwoners. Dat is heel anders dan de trend van enkele jaren terug. Toen hield iedereen rekening met een forse krimp in Zeeland, veroorzaakt door de vergrijzing en het wegtrekken van jongeren uit onze provincie. Door onder andere de coronacrisis en de huizenprijzen in de Randstad is Zeeland weer interessanter geworden. Maar hoe zorgen we in onze provincie voor een gezonde woningmarkt en vooral ook een leefbare woonomgeving?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het maken van bestemmingsplannen en het afgeven van bouwvergunningen. De provincie kan stimulansen geven en soms zijn er specifieke regels opgenomen in het provinciale Omgevingsplan ten aanzien van het gebruik van de schaarse ruimte. De SGP-Statenfractie heeft drie onderwerpen hoog op de agenda staan: meer werk maken van de duizenden leegstaande panden in onze provincie om de leefbaarheid te verbeteren, centrale (grotere) woonvoorzieningen voor arbeidsmigranten om de wijken te ontlasten en het mogelijk maken van woningbouw in de kleine kernen.

Leegstaande panden hergebruiken

Er staan zo'n 5000 woningen en andere gebouwen in Zeeland leeg, vaak in slechte staat. Dat is door heel de provincie. Voor de leefbaarheid is dat funest, het zorgt voor onveiligheid en in het straatbeeld is het onwenselijk. Mede op initiatief van de SGP is jaarlijks 1 miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld om leegstaande panden op te knappen en te hergebruiken. Daar is enorm veel gebruik van gemaakt.

Woonvoorzieningen arbeidsmigranten

De druk in de woonwijken ten aanzien van arbeidsmigranten is hoog. Het beleid in alle Zeeuwse gemeenten verschilt van elkaar. Het is onwenselijk om in een straat allemaal woningen te hebben die worden opgekocht door uitzendbureaus en waar arbeidsmigranten worden gehuisvest. Sommige gemeenten hebben hiervoor nadere regels gesteld. Reimerswaal is daarin een goed voorbeeld met regels om binnen een bepaalde straal niet meerdere woningen te hebben die gebruikt mogen worden voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Echter gebeurt dat in Zeeland op heel veel diverse manieren of soms helemaal niet. De SGP-Statenfractie ziet dat er vaak discussie is over grootschalige woonvoorzieningen, terwijl dat juist wel een oplossing kan zijn voor overlast, verloedering en andere problemen in woonwijken. Laten we die centrale plekken goed en met elkaar regelen voor mensen die in Zeeland werken.

Woningbouw in kleine kernen

Ook woningbouw in kleine kernen is voor de SGP-Statenfractie een speerpunt. In de vorige periode hebben we met een motie gezorgd voor de mogelijkheid om te kunnen bouwen in kleine

kernen voor natuurlijke aanwas. Kleine uitbreidingen moeten snel gerealiseerd kunnen worden. Als dat leidt tot botsingen met provinciale regels, dan willen we vanzelfsprekend nagaan of Provinciale Staten dit kunnen veranderen. Vaak heeft het te maken met de plannen van de gemeente die op meerdere plekken woningbouw wil realiseren, maar de volgorde bepaalt.

In de vorige periode hebben we met een motie gezorgd voor de mogelijkheid om te kunnen bouwen in kleine kernen voor natuurlijke aanwas.

De SGP-Statenfractie staat in goed contact met de lokale SGP-fracties in de gemeenten om te horen welke problemen er zijn en hoe samengewerkt kan worden aan oplossingen. Ook het nieuwe kabinet zal meer van gemeenten en Provincies vragen.

Landelijk is er een doelstelling neergezet van bijna 1 miljoen nieuwe woningen in 10 jaar tijd. Dertig procent moet sociale woningbouw worden. Eind 2022 moeten alle afspraken zwart op wit staan in elke provincie.

Mijn werk als gedeputeerde

Door Harry van der Maas | Gedeputeerde

Inmiddels zijn we het laatste jaar van deze collegeperiode ingegaan. Het werk als gedeputeerde ervaar ik als boeiend, dynamisch en afwisselend. Naast de vele interne overleggen met de ambtenaren op de verschillende dossiers, ben je ook vaak 'buiten de deur'. De ene keer voor een werkbezoek aan een project, bedrijf of instelling. De andere keer voor een overleg met een wethouder, minister of collega-gedeputeerden uit andere provincies.

Portefeuilles

Binnen het college van Gedeputeerde Staten (dagelijks bestuur) heeft iedere gedeputeerde een eigen portefeuille. Voor die onderwerpen ben je als eerste verantwoordelijk. Mijn portefeuille bestaat uit: infrastructuur en mobiliteit, bestuur, leefbaarheid, onderwijs, jongerenparticipatie, toezicht en handhaving, Interprovinciaal Overleg (de samenwerking van de 12 Provincies). Tegelijkertijd zijn we een collegiaal bestuur. Met elkaar hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle thema's. Bij verschil

van mening kan het zijn dat er gestemd moet worden. Maar dat komt gelukkig weinig voor. Alhoewel we weleens verschillende standpunten innemen aan de colleegetafel. Bijvoorbeeld over kernenergie en de komst van een nieuwe kerncentrale, cultuur en subsidies voor (grote) festivals, wel of niet investeren in nieuwe infrastructuur. Als SGP-gedeputeerde is het de intentie om politiek te bedrijven bij een geopende Bijbel. De overheid is 'Gods dienaar, u ten goede' zegt Romeinen 13. Tot Uw dienst! Uiteindelijk moet dát het doel zijn, welk besluit er ook genomen moet worden. Om Zijn eer te bedoe- len, want dan is het ook goed voor onze regio en de Zeeuwse inwoners.

College van Gedeputeerde Staten

Naast de SGP maken ook CDA, VVD en PvdA deel uit van dit college. We zijn met 4 gedeputeerden, van elke partij één. De voorzitter van Gedeputeerde Staten (GS) is de Commissaris van de Koning, Han Polman, zodat het college uit 5 leden bestaat. We hebben een plezierige

samenwerking met z'n vijven. En dat is belangrijk, want met elkaar moeten we stevige dossiers oppakken zoals stikstof, openbaar vervoer, wonen en beschikbaarheid zoet water en dergelijke.

Middenbestuur

Provincies zijn het zogenaamde 'middenbestuur', tussen Rijk en gemeenten. Zaken die de hele regio aangaan, liggen bij de Provincie. We zien dat er ook steeds meer bij taken bij Provincies komen te liggen. Den Haag wil dat voor de grote opgaven zoals klimaat, energie, stikstof, vitaal platteland en mobiliteit, de Provinciebesturen een coördinerende en

Gedeputeerde Van der Maas voert stevige gesprekken met minister Harbers over een tolvrije tunnel.

uitvoerende rol krijgen. Wij pakken het vervolgens in de eigen regio op, samen met de 13 gemeenten en andere belanghebbenden. Samenwerking is daarom erg belangrijk. Je moet het als overheden met elkaar doen.

Tolvrije tunnel

Als bestuurder wil je uiteindelijk concrete dingen realiseren voor Zeeland. Niet dat het altijd makkelijk gaat. Over een tolvrije tunnel zijn bijvoorbeeld al heel wat gesprekken gevoerd tussen Zeeland en Den Haag. Het knelt steeds meer dat we hier moeten betalen om naar de 'overkant' te gaan. Alternatieven zijn er niet, terwijl we als Zeeuwen toch ook motorrijtuigenbelasting betalen zoals in de rest van Nederland. In februari heb ik hierover stevig gediscussieerd met minister Mark Harbers van Infrastructuur & Waterstaat (I&W). Vooralsnog is er geen positief besluit uit Den Haag gekomen, terwijl er in de Tweede Kamer al diverse keren over gesproken is. Veel steun krijgen we in elk geval van Chris Stoffer, ons SGP-Kamerlid.

Treinverbinding

In de afgelopen jaren ben ik ook regelmatig met het Ministerie van I&W en de NS in gesprek geweest over de verbetering van de treinverbinding. Uiteindelijk met succes. Eerst de spitstrein en sinds december 2021 hebben we in Zeeland drie treinen per uur. Dat waren twee stoptreinen. Er is permanent een extra snelle intercity gaan rijden tussen Vlissingen en de Randstad. Met name jongeren en forensen die iedere dag de trein nemen, zijn hier erg tevreden over. Door de komst van deze trein wordt de bereikbaarheid van Zeeland fors verbeterd. De overstap in Roosendaal naar Breda kan nog beter, hier

werken we aan. Recent is er ook meer duidelijkheid gekomen over de aanleg van Rail Gent-Terneuzen. Er is 120 miljoen euro toegezegd. Dit betreft de aanleg van een nieuw stuk spoorlijn voor goederenvervoer. Belangrijk voor de havens en bedrijven in Zeeuws-Vlaanderen. Wellicht dat personenvervoer in de toekomst ook mogelijk is. Zo kan een jarenlange inspanning vanuit Zeeland toch resultaat hebben.

Jongeren

Mooi dat we vorig jaar voor het eerst een Zeeuws jongerenparlement konden organiseren. Dat was succesvol. Twee dagen lang gingen zo'n 40 jongeren van 15-20 jaar met elkaar in debat in de Statenzaal. Ik vind het belangrijk om jongeren kennis te laten maken met politiek en democratie. Voor je mening uitkomen, maar ook luisteren naar de ander. Jaarlijks organiseren we daarom verschillende activiteiten, waarvoor jongeren zich kunnen aanmelden. Leuk dat ik verschillende jongeren uit de SGP-achterban heb ontmoet! Dit jaar zal Jouw Zeeland, het jongeren netwerk van de Provincie, opnieuw een tweedaagse organiseren.

Onderwijs

De laatste jaren hebben we mooie stappen gezet op het gebied van onderwijs in Zeeland. Hoewel onderwijs geen wettelijke taak is van de

Provincie, zijn we initiatiefnemer van het programma Campus Zeeland. Dit doen we omdat we het belangrijk vinden om jongeren in Zeeland te behouden. De afgelopen jaren hebben we gezien dat veel jongeren elders gaan studeren en daar ook werk vinden. Dat is jammer, want in Zeeland hebben we talent op de arbeidsmarkt hard nodig! Goed onderwijs is belangrijk, ook voor onze economie. Daarom breiden we uit met nieuwe opleidingen. Er komen steeds meer (studie)kansen voor jongeren in Zeeland. En steeds meer buitenlandse studenten weten Zeeland te vinden. Wie door Middelburg rijdt, ziet dat er naast de Hogeschool (HZ) een groot nieuw gebouw gekomen is. De opening vindt in D.V. december plaats. Het is het Joint Research Center Zeeland. Een nieuw onderzoeksinstituut, d.w.z. laboratorium, waar onderwijs en onderzoek zal plaatsvinden op mbo-, hbo- en wo-niveau. Specifiek gericht op de onderwerpen water, voedsel en energie. Dit is ontstaan door een krachtige samenwerking tussen overheden, onderwijs en bedrijfsleven. Daarnaast krijgen we ook een zgn. Delta Climate Center. Dit maakt onderdeel uit van het compensatiepakket Marinierskazerne. Onder meer enkele universiteiten zullen zich via onderzoek en onderwijs verbinden aan regio Zeeland.

In 2021 werd voor het eerst het Zeeuws jongerenparlement georganiseerd.

RESULTATEN JONGERENPARLEMENT
PROVINCIE ZEELAND 2021

- Een beter openbaar vervoer voor alle Zeelanders is een groot belang voor de werkloze jeugd in Zeeland.
- De kosten voor jongeren voor studieoverstap naar Breda zijn laag en de overstap is nu sneller en beter dan voorheen.
- Jongeren vinden meer gebied voor werk in Zeeland, om hun werkervaring te laten zien en hun studie te combineren met werk.
- Het bouwen van studieplaatsen moet verder worden verbeterd.
- Het onder de aandacht brengen van studenten van grotere steden, met de komende jaren worden weertje!

Provincie Zeeland

Landbouw

Door Hans Rottier (Statenlid) en Joan van Burg (Statenlid)

Onder de noemer landbouw worden allerlei teelten op het land verstaan, zoals akkerbouw, veehouderij, tuinbouw, fruitteelt en het kweken van bomen. Er zijn verschillende vormen van landbouw, zoals fruitteelt, akkerbouw, veeteelt en viskweek op land. Fruitteelt is in Zeeland veelvuldig aanwezig (appels, peren, etc.). Ook akkerbouw, middels het telen van gewassen als graan, aardappelen en uien, vindt hier op grote schaal plaats. Veeteelt in de vorm van het houden van dieren, zoals koeien en schapen. En tot slot viskweek op het land, zoals Kingfish Zeeland in Kats bij de Zeelandbrug.

Economische waarde

Een belangrijke sector in Zeeland is de fruitteelt, welke een vorm van tuinbouw is. De fruitteelt houdt zich bezig met het telen van fruit, zoals appels, peren, aardbeien, frambozen, etc. Een andere sector van omvang in Zeeland is de uienteelt en de daarbij behorende uienverwerkingsbedrijven en handel. De agrarische sector levert een zeer belangrijke bijdrage aan de export en is van belang voor de voedselvoorziening. De landbouw is van grote waarde, niet alleen economisch, maar ook vanwege de grote rol in de inrichting van het landschap. Zeeland heeft per oppervlakte het meeste fruit van heel Nederland. Een kwart van de Nederlandse fruitproductie komt uit Zeeland. Daarnaast is Zeeland is toonaangevend in de wereldwijde uienexport.

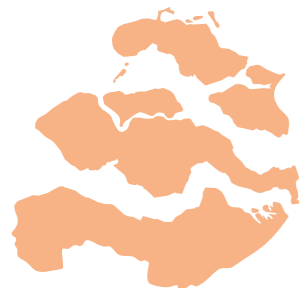
Voedselzekerheid

De voedselzekerheid is een belangrijk aandachtspunt. Dat houdt in dat het aanwezige landbouwsysteem op langere termijn in staat is om voldoende gezond en veilig voedsel te produceren. In de Statenvergadering van november 2021 is een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen dat voedselzekerheid hoog op de Zeeuwse politieke agenda moet komen. Het belang van voldoende voedselproductie is nu actueler dan ooit. De situatie in Oekraïne heeft ertoe geleid dat we ons nóg meer bewust zijn van het belang van ons voedsel. Willen wij op lange termijn voldoende voedsel produceren, dan is het van belang dat ons landbouwsysteem volhoudbaar is. Daarvoor zijn elementen zoals een gezonde bodem en voldoende zoet water van belang. Met de Rusthoeve als centrale plek

voor innovatie en ontwikkeling zet de Provincie breed in op ondersteuning van ondernemers die willen en kunnen blijven boeren.

Droogteproblematiek

Zonder zoetwater geen leven. Zeeland heeft weinig aanvoer van zoetwater van buitenaf, regen is de belangrijkste bron van zoetwater. De behoefte aan extra zoetwater neemt toe doordat we vaker droge jaren hebben. Uitvoering van het recent vastgestelde Zeeuwse Deltaplan Zoetwater is cruciaal om ook in de toekomst zoetwater beschikbaar te hebben voor landbouw en natuur. Voor elk deel van Zeeland zullen de maatregelen anders zijn, ook qua realisatietermijn. Wat de SGP-fractie betreft worden maatregelen die binnen vijf jaar gerealiseerd kunnen worden, zo snel mogelijk uitgevoerd. De noodzaak ertoe is de afgelopen tien jaar meer dan duidelijk geworden.

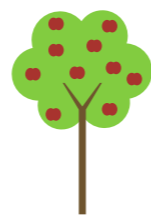
Zeeland heeft per oppervlakte het meeste fruit van Nederland

Een kwart van de Nederlandse **fruitproductie** komt uit Zeeland

Zeeland is de **grootste perenproducent** van Nederland

Borsele is met 1.600 hectare fruitteeltgemeente nummer 1 van Nederland

Zeeland heeft meer dan **4.000 hectare aan boomgaarden**

Boeren van de zee

Door Hans Rottier (Statenlid) en Astrid Ruissen (fractiemedewerkster)

De visserij is een belangrijk onderdeel van de Zeeuwse economie en identiteit. Helaas heeft de sector met allerlei uitdagingen te maken, waardoor het voortbestaan van veel visserijbedrijven wordt bedreigd. We hebben in de afgelopen jaren veel Zeeuwse vissers gesproken en meegevaren en daar met eigen ogen gezien en gehoord wat het overheidsbeleid met deze familiebedrijven doet. De inzet van de SGP is om de sector te beschermen en ruimte te behouden/creëren voor continuïteit.

Visserijontbijt

Een mooie kans om tegelijkertijd meerdere vissers te spreken, hadden we tijdens het visserijontbijt, dat met medewerking van de Eurofractie en Tweede Kamerfractie werd georganiseerd. Zo'n vijftien vissers gingen in gesprek met onze Statenleden, Bert-Jan Ruissen (Europees Parlement) en Roelof Bisschop (Tweede Kamer) over zaken als het Noordzeeakkoord, de waterkwaliteit in de Grevelingen, de regelgeving omtrent uitlaatgassen en de aflopende vergunningen voor garnalenvissers.

Zo'n vijftien vissers gingen in gesprek met de SGP over allerlei actualiteiten omtrent de sector

Vergunningen garnalenvisserij

Garnalenvissers die in Natura-2000 gebieden vissen, moeten voor 1 januari 2023 voldoen aan de gestelde stikstofeisen voor het verkrijgen van een nieuwe vergunning. De meeste vissers zijn best bereid om stikstof reducerende voorzieningen aan boord te treffen, maar dat brengt forse investeringen met zich mee terwijl ze er nagenoeg niets voor terug krijgen. Bovendien

leeft de vrees of het ombouwen naar schonere motoren als afdoende wordt beschouwd of dat er toch weer nieuwe regels worden gemaakt. De SGP vindt dat de visserijsector een duidelijk toekomstperspectief moet hebben en heeft daarom in juni 2022 een motie ingediend. De strekking van de motie is dat de visserijsector voldoende tijd en duidelijkheid dient te krijgen én het Rijk moet financiën voor her-motorisering beschikbaar stellen.

Stikstofuitstoot

Daarnaast speelt de huidige PFAS problematiek in de Westerschelde een rol in het verder beperken van de visgebieden. De SGP vindt het onverteerbaar dat de vissers vaak in de hoek zitten waar de klappen vallen, terwijl andere gebruikers schijnbaar hun gang kunnen gaan. Denk aan de grote zeeschepen richting Antwerpen, die meer uitstoten dan de betreffende garnalenvissers tijdens het vissen gedurende het jaar. Het gegeven dat kleinere vissersschepen aan strengere emissienormen moeten voldoen dan deze oceanreuzen vinden wij onrechtvaardig.

Waardering voor de sector

Daarnaast vinden wij als SGP dat de regering zich positiever kan uiten

richting de visserijsector. Het is bijzonder dat in veel omringende landen de hoge brandstofprijzen worden gecompenseerd, terwijl men dat in Nederland niet doet en een groot deel van de vloot noodgedwongen aan de kant ligt. Wij pleiten voor het opnieuw in het leven roepen van een minister van Visserij. Om tot slot maar niet te spreken over het pulsvissen, wat een grote reductie gaf op brandstofverbruik, maar helaas moest worden beëindigd.

Garnalenvissers moeten voor 1 januari 2023 voldoen aan de gestelde stikstofeisen voor het verkrijgen van een nieuwe vergunning.

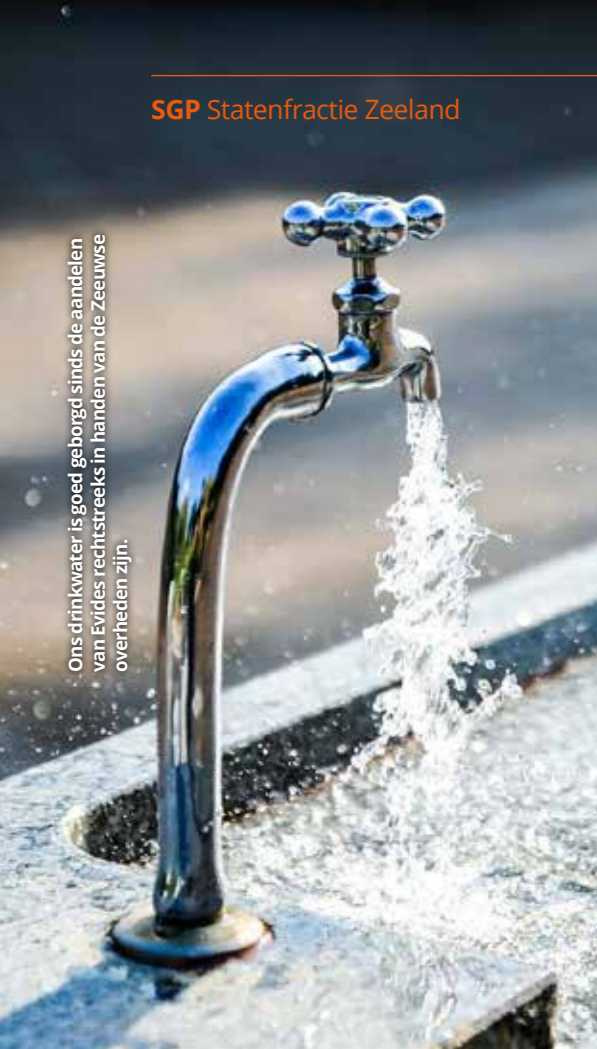
De SGP waardeert de visserijsector en is van mening dat ook het Rijk dat meer zou moeten doen.

De bezem door de PZEM

Door Wim Kok | Statenlid

Jaarlijks 20 miljoen euro dividend van Evides, wie heeft daar maatschappelijk recht op? Met deze vraag van de SGP-Statenfractie als uitgangspunt, hebben we in december 2019 in Provinciale Staten één van de vele debatten over de PZEM gevoerd. Zoals u wellicht weet zijn de Zeeuwse overheden gezamenlijk aandeelhouder en daarmee eigenaar van de PZEM, die op haar beurt tot voor kort 50% aandeelhouder van Evides Waterbedrijf was. Met een belang van 50% is de Provincie Zeeland veruit de grootste PZEM-aandeelhouder. Voorheen was dit Delta en hebben we, zeker in financiële zin, veel meegemaakt. De rode draad was avontuurlijke plannen met weinig rendement. Na de afsplitsing van het netwerkbedrijf (DNWG) en de verkoop van de Retail-activiteiten (Delta N.V.) is de rust bij het resterende PZEM weergekeerd. Hoe staan de zaken op dit moment en gaat dit mij als inwoner van Zeeland eigenlijk aan? Jazeker, ik neem u graag mee in een aantal ontwikkelingen van de afgelopen periode die ons allemaal raken.

Ons drinkwater is goed geborgd sinds de aandelen van Evides rechtstreeks in handen van de Zeeuwse overheden zijn.

22

Aandeelhoudersstrategie

In 2017 hebben Provinciale Staten, gezien de ervaringen alsmede afsplitsing en verkoop van bedrijfsonderdelen, een gewijzigde aandeelhoudersstrategie met vrij vertaald drie speerpunten vastgesteld:

- De resterende wholesale-activiteiten passen niet bij publieke aandeelhouders, waarmee verkoop van het bedrijf een wens is.
- De kerncentrale in Borssele (EPZ) hoort bij de Rijksoverheid thuis.
- De aandelen Evides Waterbedrijf in rechtstreeks bezit van de Zeeuwse overheden.

Gegeven het grote financiële belang beoogt de Provincie daarbij actief aandeelhouder te zijn door frequent over en met PZEM te communiceren middels aandeelhoudersbijeenkomsten en presentaties bij belangrijke besluitvorming. Hiertoe zijn in 2017 onder meer de statuten van de PZEM aangescherpt. Wat is de huidige status van de genoemde speerpunten en de bijdrage van onze fractie?

Wholesale-activiteiten

De resterende activiteiten van de PZEM bestaan in hoofdzaak uit productie en handel in energie, waarvan 40% duurzaam wordt opgewekt in onder andere de kerncentrale

Borssele. Dit zijn commerciële activiteiten voor uitsluitend (groot)zakelijke klanten zoals de zware industrie, supermarktketens of glastuinbouwbedrijven. Provinciale Staten zijn van mening dat dergelijke activiteiten niet om een publieke aandeelhouder vragen en ook het eerdere argument van Zeeuwse werkgelegenheid heeft aan betekenis verloren. Wat de SGP betreft kan hiermee 'de bezem door de PZEM'.

Begin 2020 was binnen de productie van energie de gasgestookte Sloecentrale actueel, waarvan PZEM 50% eigenaar is. De andere eigenaar Électricité de France (EDF) wilde op dat moment haar aandeel verkopen, wat mogelijk ook voor PZEM en daarmee de Provincie een kans gaf. Hoewel de huidige situatie op de energiemarkt een heel ander perspectief geeft, blijft voor de SGP verkoop van deze onderdelen het uitgangspunt.

Kerncentrale Borssele (EPZ)

Een kerncentrale met landelijke impact exploiteren op Zeeuwse schaal past niet lekker bij elkaar. Dat vindt de SGP al lang, wij zien daarin een (mede)verantwoordelijkheid voor het Rijk. Wij staan positief tegenover kernenergie als onderdeel van de benodigde mix van energie. Inmiddels is duidelijk wat nodig is om de centrale na 2033 open te houden en heeft het Rijk tot de bouw van nieuwe centrales besloten. Voor de

SGP is helder waar we deze gaan bouwen: op de plaats waar bij de bouw van de huidige centrale reeds rekening is gehouden met meerdere centrales, inderdaad Borssele. Een prima ligging voor meerdere centrales met de opslag van het afval in de Covra aan de overkant. Wist u trouwens dat bij EPZ op dit moment zo'n 400 directe en 300 indirecte medewerkers aan het werk zijn? Nieuwe centrales geven daarmee een goede impuls aan de werkgelegenheid in Zeeland, maar zonder verdere verantwoordelijkheid vanuit het Rijk zal het niet gaan.

Aandelen Evides Waterbedrijf

Tot voor kort was PZEM voor 50% eigenaar van Evides Waterbedrijf waarmee de Zeeuwse overheden indirect eigenaar van Evides waren. Jarenlang heeft de SGP samen met andere partijen in Provinciale Staten voor een overdracht van deze aandelen rechtstreeks naar de Zeeuwse overheden gepleit, zodat zij geen onderdeel meer zijn van de commerciële PZEM. Eind 2021 is deze wens in vervulling gegaan, een mooi resultaat wat ons betreft.

Hoe zijn we tot dit besluit gekomen?

De aandelen Evides zijn voor een bedrag van 367 miljoen euro overgenomen door een nieuw opgerichte entiteit (GBE Aqua B.V.) waarvan de Provincie samen met enkele gemeenten eigenaar is. Voor dit bedrag is door GBE Aqua B.V. een financiering aangetrokken en staat de Provincie garant. Voor het risico van deze garantie zijn afspraken met het Rijk gemaakt in het kader van 'Wind in de Zeilen' (compensatiepakket Marinierskazerne). Wat ons betreft een passende oplossing.

Vanuit de SGP hebben wij bij voortduur aangegeven dat gelijk na de transactie een belangrijk deel van de 367 miljoen euro via (super)dividend kan terugkomen om zodoende ook gelijk een deel van de lening af te lossen. Dit hebben we concreet gemaakt door als voorwaarde te stellen dat voor overdracht van de aandelen sprake is van een dividendbeleid afgestemd met Provinciale Staten. Een voorstel wat op breed draagvlak in Provinciale Staten mocht rekenen. Inmiddels is dit dividendbeleid vastgesteld met als essentie dat de vrije middelen in de kas van PZEM in de komende jaren gefaseerd richting de aandeelhouders komen, rekening houdend met de situatie en risico's binnen PZEM zelf. Wat dit laatste betreft heeft ieder nadeel een voordeel: de sterk gestegen energieprijzen zijn in dit verband momenteel in ons voordeel. Op basis van gemaakte afspraken ligt de prijs waarvoor PZEM de stroom van de kerncentrale afneemt namelijk vast. De verkoopprijs die PZEM realiseert is daarentegen variabel. U voelt hem aankomen, waar dit in de afgelopen jaren overwegend tot verlies heeft geleid, lopen de winsten bij PZEM nu hard op. Gelukkig zijn wij nog eigenaar zodat deze winsten onder andere ten gunste van de Provincie komen.

'Jaarlijks 20 miljoen euro dividend van Evides, wie heeft daar maatschappelijk recht op?' is de vraag waar ik mee ben begonnen. Het antwoord zal helder zijn hetgeen ook geldt voor de vrije middelen in de kas van de PZEM: alle Zeeuwen! U ziet het, de ontwikkelingen bij de PZEM gaan u als inwoner van Zeeland wel degelijk aan. Wij blijven de ontwikkelingen in de komende maanden voor u volgen.

23

De kerncentrale in Borssele (EPZ) zou bij de rijksoverheid thuis moeten horen.

Vlot & Veilig door Zeeland

Door Harry van der Maas | Gedeputeerde

Provincie Zeeland werkt aan duurzaam veilige wegen, zodat onze steden, dorpen en kust optimaal bereikbaar blijven. Daarom moet onze infrastructuur op orde zijn. Het verbeteren van doorstroming en verkeersveiligheid zijn onderwerpen waar ik als Gedeputeerde Mobiliteit nauw bij betrokken ben.

Provinciale (vaar)wegen

Een belangrijk onderdeel binnen mijn portefeuille is het beheer, onderhoud en investeren in onze (vaar)wegen. We geven hier jaarlijks veel geld aan uit. En dat is ook noodzakelijk. We streven ernaar om het wegenonderhoud goed op orde te hebben, ook de vaarwegen. Situaties zoals bij de Haringvlietbrug moeten we voorkomen! Investeren in (nieuwe) infrastructuur blijft nodig. De afgelopen tijd hebben we mooie projecten kunnen realiseren, zoals de aanleg van de Recreatieverdeelweg bij Scharendijke, knooppunt Drie Klauwen bij Nieuwdorp, recent de aanpassingen aan de Provincialeweg door Boerenhol en de aanpassingen bij afrit 33 bij Kruiningen. Momenteel werken we aan een aantal nieuwe projecten, zoals de aanleg van een veilige landbouwroute bij de Zandkreekdam te Kats. In Zeeuws-Vlaanderen gaat de doorgaande weg door Kapellebrug op de schop en zal een reconstructie krijgen. Op Tholen oriënteren we ons op een zgn. rondweg om het dorp Oud-Vossemeer heen.

Deltaweg

Na de A58 is de Deltaweg, tussen Goes en Noord-Beveland, de drukst bereden route in Zeeland. De weg staat niet te boek als heel veilig. Bovendien is er regelmatig sprake van filevorming, met name in het toeristisch seizoen. De afgelopen anderhalf jaar is er uitgebreid onderzoek gedaan naar oplossingen om de weg veiliger te maken en de doorstroming te verbeteren. Dat onderzoek is afgerond. Ik kan niet anders concluderen dan dat de weg moet worden aangepakt. Als Gedeputeerde Staten (GS) hebben we daarom een stevig maatregelenpakket samengesteld. Dat komt op het volgende neer: gescheiden rijbanen met tussenberm, parallelwegen met vrij liggende fietspaden erlangs, de kruispunten bij Goes en Wilhelminadorp worden allebei ongelijkvloers. Tegelijkertijd willen we al rekening houden met een mogelijke toekomstige uitbreiding van rijbanen (2x2). Dat is volgens de planstudie nu (nog) niet nodig, maar moeten we richting de toekomst niet uitsluiten. Want wat zijn de ont-

wikkelingen op de hele Midden-Zeelandroute, vanaf Goes tot en met Hellegatsplein? Omdat we bijna aan het eind van deze collegeperiode zijn, hebben we als GS voorgesteld om pas in een nieuwe collegeperiode daadwerkelijk te starten met het project en verdere voorbereidingen te treffen. Ook gezien de forse kosten die richting de 100 miljoen zullen gaan. Het is nu aan Provinciale Staten om het GS-voorstel te beoordelen.

Zeelandbrug

Bij de opening in 1965 was de Zeelandbrug met z'n 5 kilometer de langste brug van Europa. Een icoon, waar we als Zeeuwen best trots op zijn. Veel inwoners en toeristen rijden er regelmatig overheen. Tot 1993 werd er tol betaald. Ik weet nog goed dat we bij ons thuis een zgn. strippenkaart in de auto hadden liggen. Als we over de brug gingen, vond ik dat eigenlijk wel spannend en het voelde als een uitje. Als gedeputeerde is de brug voor mij echter op een andere manier 'spannend'. De brug nadert namelijk het einde van zijn theoretische levensduur. De brug gaat steeds meer onderhoud vragen en zucht letterlijk onder het vele en zware verkeer dat er iedere dag overheen komt. Nee, zoveel verkeer was in 1965 niet te voorspellen. Met name de basculebrug die open en dichtgaat, vertoont vormen van ernstige slijtage. Maar dat geldt ook voor de 54 pijlers en overspanningen. De Provincie is eigenaar van de brug. De komende tijd gaan we verder onderzoek doen naar de

situatie en welke toekomstscenario's er zijn. Hoe lang kan de bestaande brug nog mee en welke opties zijn er?

Verkeersveiligheid

Helaas zijn er dit jaar al veel doden gevallen in het verkeer. Ook meerdere jongeren. Op het moment van schrijven zijn er in 2022 al 17 doden in Zeeland gevallen en 1.100 ongevallen! Dat brengt veel leed en groot verdriet met zich mee! De verhalen van nabestaanden zijn schrijnend. Ik wil me volop blijven inzetten voor verkeersveiligheid. Steeds weer opnieuw blijkt immers dat het nodig is. Niet alleen door de wegen veiliger in te richten, maar ook via campagnes, acties en schoolbezoeken. Voor de vijfde keer op rij hebben we in Zeeland (als enige van de 12 provincies!) de maand van de verkeersveiligheid. September, deze maand staat in het teken van verkeersveiligheid. Van scholieren tot ouderen, we proberen iedereen te bereiken met acties, voorlichting en cursussen. Concentratie en niet afgeleid worden, is bijvoorbeeld een speerpunt. En veilig op je e-bike of trekker rijden. Zo werken we als Provincie samen met veel andere partners in Zeeland aan het veiliger maken van het verkeer. Kijk ook eens op de website ROVZ.NL voor meer informatie over dit thema. Laten we met elkaar streven naar 100% verkeersveiligheid!

Aan de Provincialeweg door Boerenhol zijn aanpassingen gedaan om het verkeer af te remmen en de weg veiliger te maken.

"Vroeger was het een uitje om over de Zeelandbrug te gaan, en best spannend. Als gedeputeerde is de brug voor mij echter op een andere manier 'spannend'."

Veilig op je e-bike rijden, is en blijft een belangrijk speerpunt.

Prijsuitreiking posterwedstrijd. Van scholieren tot ouderen, we proberen iedereen te bereiken met acties, voorlichting en cursussen.

Vieze Westerschelde wordt schoner?

Door Harold van de Velde | Statenlid

Vorig jaar was de ophef groot toen het nieuws naar buiten kwam dat de grond rondom 3M in België volop schadelijke stoffen bevat. Het gaat met name om nieuwe giftige chemische stoffen die PFAS heten. Deze stoffen zitten in veel producten, onder andere een anti-aanbaklaag, regenkleding of blusschuim. Het vermoeden bestaat dat deze chemische stoffen van bedrijven uit Vlaanderen komen die rechtstreeks op de Schelde worden geloosd. De fabriek van 3M in Zwijndrecht (België) mag volgens de vergunning legaal chemische stoffen lozen op de Schelde. Dat leidde tot grote verontwaardiging, zowel in Vlaanderen als in Zeeland. Inmiddels neemt de Vlaamse Regering stappen tegen de fabriek en heeft de vergunning strenger gemaakt.

Economische belangen voorop?

De vervuiling van de Westerschelde is helaas niet nieuw. Al in de jaren '90 toen de discussie over de verdieping van de Westerschelde werd besproken, kwam dit aan de orde. De SGP heeft toen al gezegd dat er eerst afspraken gemaakt moeten worden over een schonere Schelde en dan pas praten over verdiepingen. Het heeft er alle schijn van dat economische belangen jarenlang belangrijker zijn geweest dan volksgezondheid en milieu. De Bijbelse opdracht om goed om te gaan met de aarde moeten we niet veronachtzamen. Het blijft vreemd dat bedrijven gewoon lozen en pas later aan moeten tonen dat het stofje schadelijk is in plaats van omgekeerd: eerst duidelijkheid over de schadelijke effecten en dan pas uitsluitel over wel of niet lozen. Dit vereist echter andere regelgeving in heel ons land.

Snelheid en coördinatie

Op 20 oktober 2021 vond op initiatief van de SGP-fractie een bijeenkomst plaats met allerlei experts. Toen bleek dat er nog weinig Zeeuwse meetgegevens bekend zijn om voor onder andere het RIVM te zeggen wat de adviezen

zijn. De SGP heeft aangedrongen op snelheid en coördinatie als het gaat om de vervuiling. Snelheid, omdat mensen die langs de Westerschelde wonen al vanaf juni vragen hebben en veel nog niet beantwoord kan worden. Coördinatie, omdat er veel overheden betrokken zijn. We kunnen een voorbeeld nemen aan de eenduidige manier van communiceren in Vlaanderen met specifieke adviezen per gemeente. De afgelopen maanden zijn die onderzoeken gedaan: mogen we nog zwemmen in de Westerschelde, kunnen we zeegroenten gewoon eten etc? Alle uitkomsten van de onderzoeken en adviezen zijn te vinden op www.zeeland.nl/pfas

Vinger aan de pols

Ook zijn na een gesprek met de minister twee coördinatoren aangesteld. Zij hebben een plan gemaakt om de vervuiling aan te pakken. De SGP is blij met deze coördinatie, maar volgt de werkzaamheden met een kritische blik. Het gevaar is groot dat we over 30 jaar anders weer moeten constateren dat de vervuiling door is gegaan zonder dat er echt iets veranderd is. Samen met de Tweede Kamerfractie en onze

SGP-Europarlementariër houden we een stevige vinger aan de pols.

Ontpoldering Hedwigepolder

Daarnaast ligt er ook een nauw verband tussen de PFAS-discussie en de ontpoldering van de Hedwigepolder. Onze fractie heeft grote zorgen over het effect van ontpolderen op de kwaliteit van de natuur en het achterland. Ook de Tweede Kamerfractie heeft diverse keren de minister hierop bevestigd. Tot twee keer toe is er een motie aangenomen in de Tweede Kamer die vraagt om een pas op de plaats te maken met het ontpolderen totdat duidelijk is dat er geen negatieve effecten zijn voor natuurontwikkeling en leefomgeving. De minister ziet echter geen aanleiding om de ontpoldering te pauzeren. Vanuit Zeeland is in de laatste Statenvergadering voor het zomerreces nog een laatste noodkreet in een motie vervaardigd: hanteer het voorzorgsprincipe door pas over te gaan tot het toelaten van water in de polder als de PFAS-waarden zijn afgenomen. We blijven standvastig op dit dossier om daarin het goede te doen voor natuur, milieu en volksgezondheid.

Onze mensen

Harry van der Maas
Gedeputeerde
Aagtekerke

Portefeuilles:

Infrastructuur en mobiliteit, Leefbaarheid, Onderwijs, Bestuur, Toezicht en handhaving milieu

0118 – 63 13 23
aj.vd.maas@zeeland.nl

Joan van Burg
Fractievoorzitter
Terneuzen

Portefeuilles:

Bestuurlijke organisatie, Fysieke veiligheid, Interne organisatie, Ruimtelijke omgeving, Water, Zuidwestelijke Delta

06 – 42 80 70 93
jj.v.burg@zeeland.nl

Harold van de Velde
Statenlid
Goes

Portefeuilles:

Milieu, Natuur en landschap, Energietransitie, Waterdunen, Perkpolder

06 – 10 12 74 94
h.vd.velde@zeeland.nl

Kees van den Berge
Statenlid
Burgh-Haamstede

Portefeuilles:

Cultuur en samenleving, Onderwijs, Energie en klimaat, Provinciale infrastructuur, Mobiliteit en openbaar vervoer

06 – 13 76 05 84
clm.vd.berge@zeeland.nl

Hans Rottier
Statenlid
Yerseke

Portefeuilles:

Economie, Landbouw en visserij, Werkgelegenheid en arbeidsmarkt, Vestigingsklimaat, Logistiek en procesindustrie

06 – 15 87 49 14
ja.rottier@zeeland.nl

Wim Kok
Statenlid
Middelburg

Portefeuilles:

Financiën, PZEM, Rekenkamer, N.V. Westerscheldetunnel, Waterschapsbank, N.V. Economische Impuls, Thermphos financiën

06 – 53 17 37 32
wh.kok@zeeland.nl

Johnny Lukasse
Fractievoolger
Goes

Leander Oostdijk
Fractievoolger
Sint-Annaland

Astrid Ruissen - Molendijk
Fractiemedewerkster
Waarde

06 – 11 80 17 63
dn.ruissen@zeeland.nl

